

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
 родитеља и име Милошевић, Стојан, Милена
 Датум и место рођења 28.12.1989. године, Прокупље

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу
 Факултет Правни факултет
 Студијски програм Студијски програм основних академских студија „Право“
 Звање Дипломирани правник
 Година уписа 2008.
 Година завршетка 2012.
 Просечна оцена 9,79

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
 Факултет Правни факултет
 Студијски програм Студијски програм мастер академских студија права - општи смер - 2013
 Звање Мастер правник
 Година уписа 2013.
 Година завршетка 2015.
 Просечна оцена 9,14
 Научна област ужа грађанскоправна научна област
 Наслов завршног рада Појам и дејство застарелости грађанских субјективних права

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
 Факултет Правни факултет
 Студијски програм Докторске академске студије права
 Година уписа 2015
 Остварен број ЕСПБ бодова 164
 Просечна оцена 9,5

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације Материјални и процесни услови за заснивање односа родитеља и детета у савременом породичном праву
 Име и презиме ментора, звање Проф. др Дејан Јанићијевић, редовни професор
 Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације НСВ бр. 8/18-01-001/21-023 од од 10.02.2021. године.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна 306 (три стотине и шест)
 Број поглавља 4 (четири)
 Број слика (шема, графикона) 5 (пет)
 Број табела /
 Број прилога 3 (три)

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Милена Милошевић, Material conditions for establishing adoption, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, 2018, вол. 4, 1817-1832. Предмет овог рада јесу материјални услови за заснивање усвојења – они који се односе на усвојеника, они који обавезују усвојитеље и они који се односе на обе категорије. Анализоване су домаће и упоредноправне норме и предлози из Преднацрта будућег Грађанског законика Републике Србије. Закључак је да су домаћа решења усгалашена са одговарајућим упоредноправним нормама, али да су могућа извесна побољшања, нарочито у сфери услова који се односе на усвојитеље, и то на старосну границу за заснивање усвојења.	M51
2	Милена Милошевић, Концепт брачног очинства у савременом породичном праву, Civitas, 2021, 11(1), 171-182. Предмет рада јесу домаћа и упоредноправна правила о настанку и дејству претпоставке брачног очинства. Указано је на разлике у упоредном праву које се тичу момента од кога ова претпоставка почиње и престаје да важи, са аспекта тренутка заснивања и начина престанка брака. Домаће породично законодавство је критички оцењено, имајући у виду различите могућности за обликовање правила о утврђивању и оспоравању брачног очинства и нарочито важно право детета да зна своје порекло.	M52
3	Милена Милошевић, Услови за оспоравање ванбрачног очинства у домаћем и упоредном праву, Правни хоризонти, 2021, 4, 185-209. У раду су изложени услови за оспоравање ванбрачног очинства у домаћем и појединим страним правима. Наиме, они нису свуда истоветни, а у директној су вези са остваривањем права детета да зна своје порекло. Поређењем различитих приступа указано је на могуће варијанте њиховог дефинисања, а закључак је да су домаћа правила у највећој мери уравнотежена са интересима детета, родитеља и трећих лица.	M54

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.	ДА	НЕ
Како је кандидаткиња положила све испите и испунила друге обавезе предвиђене студијским програмом на Правном факултету Универзитета у Нишу, пријавила тему докторске дисертације, са којом су се сагласили Правни факултет и Универзитет у Нишу и с обзиром на то да је објавила неопходан број научних радова из уже грађанскоправне области, у коју спада и тема докторске дисертације, утврђује се да су испуњени сви услови за одбрану докторске дисертације „Материјални и процесни услови за заснивање односа родитеља и детета у савременом породичном праву“.		

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Докторска дисертација обухвата 306 страна компјутерски обрађеног текста, са одговарајућим проредом и 927 фуснота. Њена структура је таква, да се састоји из увода, четири поглавља и закључка, а садржи и прилоге и попис литературе. Осим одговарајућих теоријских извора и прописа, у дисертацији је коришћен и велики број примера судске праксе, домаће и упоредне.

У уводном делу дисертације дефинисани су предмет, циљеви и методи истраживања, као и разлози због којих је одабрана назначена тема, уже тематске целине и општи појмови који ће бити обрађивани у оквиру сваке од њих.

У Првом поглављу, уз осврт на праксу Европског суда за људска права, изложени су општи појмови из сфере односа родитеља и детета, тј. његови основни појавни облици и правни феномени који су с њим непосредно повезани, међу којима су појам породице у савременом друштву и праву, право на слободно родитељство и право детета да зна своје порекло.

Предмет Другог поглавља јесу основна правила о материнству и очинству, у домаћем и упоредном праву – материјални и процесни аспекти ових елемената породичног статуса, у домаћем и правима појединих европских земаља (Француске, Немачке, Аустрије, Црне Горе, Хрватске, Русије). Истраживањем су обухваћене методе за утврђивање материнства, које у појединим земљама може почивати и на признању, а не само на упису података о мајци у матичну књигу рођених и, евентуално, на пресуди. Приказани су и различити услови који морају да буду задовољени у појединим земљама како би се (бивши) муж мајке сматрао оцем детета, као и могућности за оспоравање брачног очинства и праксу ЕСЈП по овом питању. У домену ванбрачног очинства упоређивани су услови за његово признање и побијање. Процесни део је резервисан за активно легитимисана лица за покретање парница за утврђивање и оспоравање материнства и очинства, рокове прописане у домаћем и анализованим страним правима и практичне потешкоће у вези са ДНК вештачењем.

Треће поглавље рада је посвећено заснивању родитељства уз биомедицинску помоћ, правилима о биомедицинским поступцима у домаћем и упоредном праву, врстама ових поступака и њиховим спорним елементима. Посебна пажња је посвећена сурогат материнству и правима оних земаља у којима

је ова установа допуштена, попут Грчке, Канаде, Украјине, Македоније, Велике Британије и САД-а, и то условима под којима је оно дозвољено, његовим врстама, начинима и условима коришћења услуга сурогат мајке, уговорним правима и обавезама намераваних родитеља и сурогат мајке, статусу детета које је родила сурогат мајка. Указано је и на карактеристичне одлуке ЕСЈП које се тичу сурогације и општи став аутора о овој установи.

Четврто поглавље је посвећено усвојењу, његовом појму, историјском развоју, функцијама, материјалним и формалним условима за његово заснивање, врстама, дејству и начинима и последицама његовог престанка. Изражен је став о поново актуелном непотпуном усвојењу. Посебно је указано на старосне разлике између усвојитеља и усвојеника у анализованим правима и на значај најбољег интереса детета, као једног од услова за заснивање усвојења.

У закључку рада изложено је мишљење о постојећем стању и правцима развоја норми о успостављању односа родитеља и детета.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

У докторској дисертацији су истраживана правила о заснивању родитељско-дечијег односа, *de lege lata* и *de lege ferenda*, са свих аспеката, при чему је указано на добра решења и на она која захтевају опсежније или суптилније измене. Осим позитивних, анализована су и ранија решења, као и правила упоредног права, а из њиховог поређења проистекао је закључак о онима која најбоље остварују своју функцију. Приказани су одговарајући примери домаће и праксе ЕСЈП, како би се критички оценило домаће породично законодавство. Теоријска и практична анализа домаћих и упоредноправних норми о материнству и очинству омогућила је увид у њихове добре стране и недостатке и изражавање става о пожељним правцима њиховог развоја. На овај начин, у потпуности су остварени циљеви истраживања, дефинисани у пријави докторске дисертације.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Иако је неспорно да су материјалне и процесне норме о успостављању односа родитеља и детета изузетно значајне, до сада су проучавани само поједини њихови аспекти, због чега је изостало њихово свеобухватно уобличавање у српској породичноправној књижевности. Научни и друштвени значај истраживања постојећих и могућих правила о успостављању родитељско-дечијег односа произлази из чињенице да вршење највећег броја права детета зависи од начина остваривања родитељске улоге и из чињенице да у савременом друштву и праву долази до извесних промена у схватању родитељства. Због тога је нарочито важно анализовати позитивна правила о начину утврђивања материнства и очинства, као и могуће правце њиховог развоја. Управо у томе се огледа научни допринос ове докторске дисертације, тј. у целовитом приступу једном од најважнијих сегмената породичног права и критичком осврту на његово уређење, постојеће и будуће.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Докторска дисертација представља резултат опсежног истраживања, којим су обухваћени релевантни извори из правне књижевности, законодавства и судске праксе. Предмет и циљ истраживања, коришћени методи, начин на који су поједини делови дисертације повезани у целину и њена структура указују на то да је реч о оригиналном раду, који је резултат самосталног научног рада кандидаткиње.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Докторска дисертација је резултат истраживања теме која до сада није проучавана на свеобухватан начин. Комисија оцењује да је кандидаткиња успешно остварила циљеве постављене у пројекту докторске дисертације, односно у пријави и самој дисертацији. Реч је о оригиналном, самосталном раду, којим је осветљена важна установа породичног права, и то са свих страна, на критички начин и са предлозима за унапређење постојећих решења. Стога, Комисија једногласно закључује да докторска дисертација „Материјални и процесни услови за заснивање односа родитеља и детета у савременом породичном праву“ доприноси даљем развоју правне науке и да испуњава све услове за одбрану прописане Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу, Статутом Правног факултета и Правилником о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације и предлаже усвајање овог Извештаја и доношење одлуке којом се одобрава јавна одбрана.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовану Комисије

8/18-01-001/22-027

Датум именовања Комисије

07.02.2022.

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Дејан Јанићијевић, редовни професор	председник	
	Грађанскоправна научна област <small>(Ужа научна област)</small>	Правни факултет Универзитета у Нишу <small>(Установа у којој је запослен)</small>	
2.	Вељко Влашковић	члан	
	Грађанскоправна научна област <small>(Ужа научна област)</small>	Правни факултет Универзитета у Крагујевцу <small>(Установа у којој је запослен)</small>	
3.	Анђелија Тасић	члан	
	Грађанскоправна научна област <small>(Ужа научна област)</small>	Правни факултет Универзитета у Нишу <small>(Установа у којој је запослен)</small>	

Датум и место:

22.02.2022, Ниш.....